

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Tuomo Airisniemen toiminta Arena Center Oy:n tilikauden 1.1.2023–31.12.2023 tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 4.11.2025

Päätöksen diaarinumero: PRH/1466/10000/2025

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen (jäljempänä myös "PRH") tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen takia, että vuonna 2025 suoritetussa laaduntarkastuksessa on havaittu HT Tuomo Airisniemen toimintaan liittyviä puutteita hänen suorittamassaan Arena Center Oy:n tilikauden 1.1.2023–31.12.2023 tilintarkastuksessa. Tilintarkastusvalvonnan 17.6.2025 tekemän päätöksen mukaan Airisniemen laaduntarkastuksen tulos oli hylätty. Airisniemi ei ole tehnyt oikaisuvaatimusta tilintarkastusvalvonnan päätöksestä, joten laaduntarkastuksen tulos on lainvoimainen.

Kuuleminen

Tilintarkastusvalvonta lähetti Airisniemelle 18.9.2025 päivätyn kuulemiskirjeen, mutta Airisniemi ei antanut siihen vastinetta. Tilintarkastuslautakunta on ottanut huomioon tutkinta-asian käsittelyssä Airisniemen aikaisemmin PRH:n tilintarkastusvalvonnalle esittämän vastineen laaduntarkastuksen yhteydessä.

Muu aineisto

PRH:n tilintarkastusvalvonta on esittänyt tilintarkastuslautakunnalle tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetyn keskeisen aineiston, joka on liittynyt tämän tutkinta-asian käsittelyyn.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Tuomo Airisniemelle varoituksen.

Perustelut

Suoritettu tilintarkastus ja annettu tilintarkastuskertomus

HT Tuomo Airisniemi on antanut Arena Center Oy:n tilikauden 1.1.2023–31.12.2023 tilintarkastuksesta vakimuotoisen tilintarkastuskertomuksen. Tarkastetun emoyhtiön liikevaihto tilikaudella 2023 oli noin 4,8 miljoonaa euroa ja emoyhtiön tase oli noin 5 miljoonaa euroa. Tarkastetun konsernin liikevaihto tilikaudella 2023 oli noin 7,8 miljoonaa euroa ja tase noin 12,9 miljoonaa euroa. Airisniemen käyttämä kokonaisolennaisuus tilintarkastuksessa on ollut 98.000 euroa.

Tilintarkastuslaki ja hyvä tilintarkastustapa sekä tilintarkastusdokumentaatiota koskeva säännöstö

Suorittaessaan tilintarkastuslain (1141/2015, "TTL") 1 luvun 1 §:n 1 momentin 1) kohdassa ja 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua lakisäätteistä tilintarkastusta, on tilintarkastajan noudatettava ammattieettisiä periaatteita (TTL 4:1) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4:3). Tilintarkastajan on suoritettava tehtävänsä ammattitaitoisesti, rehellisesti, objektiivisesti ja ammatillinen kriittisyys säilyttäen sekä huolellisesti yleinen etu huomioon ottaen.

TTL 4 luvun 3 §:n mukaan tilintarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa tilintarkastuslaisissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan. Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointi. Kansainvälinen tilintarkastusstandardi ISA 230 (Tilintarkastusdokumentaatio) ohjeistaa yksityiskohtaisesti dokumentoinnin laatimista ja sisältöä sen varmistamiseksi, että tilintarkastusstandardissa ISA 200 määritellyt tilintarkastuksen yleiset tavoitteet saavutetaan. Tilintarkastusdokumentaation luonnetta ja

tarkoitusta on määritelty ISA 230 -standardin kappaleissa 2–3 sekä sen muotoa, sisältöä ja laajuutta standardin kappaleissa 8–11 ja niitä koskevassa standardin selittävässä ohjeistuksessa. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien sisältämien keskeisten periaatteiden noudattamista pidetään vakiintuneesti osana tilintarkastuslaissa säädettyä hyvää tilintarkastustapaa.

TTL 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Tilintarkastuslautakunnan käsittelyssä tehdyt havainnot

1. Tilintarkastuskertomuksessa havaitut virheet/puutteet

Tarkastetun yhtiön tilinpäätös on sisältänyt konsernin tuloslaskelman, taseen ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen sekä liitetiedot. Tilinpäätös ei ole sisältänyt kirjanpitoasetuksen 4 luvun mukaisia konsernitilinpäätöksen liitetietoja eikä konsernitilinpäätökseen ollut yhdistelty osakkuusyritystä, josta yhtiö omistaa 20 % (kirjanpitolain 6 luvun 12 § ja 13 §).

Airisniemen 23.5.2024 päiväämässä tilintarkastuskertomuksessa on todettu, että tarkastetun yhtiön tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Tilintarkastuskertomuksen lausunnon mukaan tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Airisniemen antaman tilintarkastuskertomuksen lausunto on ollut virheellinen, koska tilinpäätös ei ollut sisältänyt konsernin liitetietoja eikä konsernitilinpäätökseen ollut yhdistelty osakkuusyritystä.

2. Tilintarkastustoimenpiteiden dokumentointia koskevat puutteet tilintarkastuksen eri vaiheissa

2.1 Konsernitilinpäätöksen tarkastaminen

Konsernitilinpäätöksen tarkastamisen dokumentaatio on suppeaa.

Tilintarkastusvalvonnalle toimitettuun tilintarkastuskansioon ei sisältynyt konsernitilinpäätökseen sisältyvien tytäryhtiöiden tilinpäätöksiä, niiden tilikohtaisia tuloslaskelma- ja tasetietoja tai muita dokumentteja, joiden perusteella voitaisiin todentaa, miten Airisniemi on tarkastanut konserniyhdistelyssä käytettyjen erillisyyhtiöiden tietojen oikeellisuuden.

Laaduntarkastukselle annetun vastineen yhteydessä Airisniemi on toimittanut konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen tytäryhtiöiden tilinpäätökset sekä konsernilakanan, johon on dokumentoitu yhden tytäryhtiön tuloksessa havaittu 15 tuhannen euron ero konsernilakanassa esitetyn tuloksen ja tytäryhtiön tilinpäätöksessä esitetyn tuloksen välillä. Havaittu ero ylittää tilintarkastajan konsernitilinpäätöksen tarkastusta varten määrittämän vähäpätöisen virheen rajan (5 tuhatta euroa). Havaittua eroa ei ole huomioitu johdon vahvistusilmoituskirjeessä eikä tilintarkastaja ole laatinut yhteenvertausta havaitsemistaan konsernitilinpäätöksen virheellisyyksistä.

Tilintarkastusvalvonnalle toimitetussa tilintarkastuskansiossa on kirjanpitojärjestelmästä tulostettu konsernilakana tuloslaskelman osalta sekä tuloslaskelman eliminointien raportti, jossa ovat nähtävissä tehtyjen tulosvaikutteisten eliminointien tarkastusmerkinnät. Tilintarkastuskansioon ei sisälly dokumentaatiota konsernin sisäisten tase-erien eliminointien tarkastustoimenpiteistä.

Tilintarkastaja on toimittanut vastineen yhteydessä kirjanpitojärjestelmästä tulostetun konsernitaseen lakanan, josta näkyvät konserniyhdistelyyn tuodut yhtiötason tiedot sekä konsernieliminoinnit. Tulosteessa ei ole kuitenkaan havaittavissa tilintarkastajan tarkastusmerkintöjä tai muuta evidenssiä konsernin sisäisten tase-erien eliminointien tilintarkastustoimenpiteistä.

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty osakkuusyhtiönä omistusyhteisyritystä, josta yhtiö omistaa 20 %. Tilintarkastuskansiossa ei ilmene, että tilintarkastaja olisi arvioinut osakkuusyhtiön yhdistelyvelvoitetta kirjanpitolain 1:8 §:n ja 6:12 §:n säännökset huomioon ottaen. Liitetietojen mukaan

omistusyhteisyrityksen oma pääoma 31.12.2023 on ollut noin 989 tuhatta euroa ja tilikauden voitto noin 258 tuhatta euroa.

Vastineessaan Airisniemi toteaa, että osakkuusyhtiötä ei ole ohjeistuksesta huolimatta yhdistelty konsernitilinpäätökseen eikä hän ole vaatinut osakkuusyhtiön yhdistelemistä, koska tilinpäätöksen liitetiedoissa on esitetty tiedot osakkuusyhtiön tuloksesta ja omasta pääomasta. Osakkuusyhtiön yhdistelemättä jättämistä ei ole mainittu virheellisyytenä johdon vahvistusilmoituskirjeessä.

Konsernitaseeseen sisältyy konsernireservi 2,2 miljoonaa euroa. Konsernireserviin ei ole kirjattu muutoksia tilikauden aikana. Vastineen mukaan konsernireservi on muodostunut kiinteistön hankinnan yhteydessä. Tilintarkastaja on liittänyt vastineeseen hankintamenolaskelman, joka osoittaa, että konsernireserviä on tuloutettu aikaisempina vuosina, mutta ei 31.12.2023 päättyneellä tilikaudella. Hankintamenolaskelmasta on nähtävissä käsin tehty merkintä, jonka mukaan vuodelle 2024 määritetty konsernireservin tuloutus on 110,5 tuhatta euroa. Tilintarkastaja ei ole dokumentoinut tilintarkastuskansioon eikä selvittänyt vastineessaan, mistä syystä konsernireserviä ei ole tuloutettu lainkaan 31.12.2023 päättyneellä tilikaudella ja miten hän on arvioinut konsernireservin kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta kirjanpitolain 6:8 §:n 4 ja 6 momentin säännökset huomioon ottaen.

Tilintarkastuskansioon ei ole dokumentoitu konsernin oman pääoman täsmäytystä. Airisniemen antaman vastineen mukaan konsernin oman pääoman täsmäytys on tehty konsernilakanalla. Järjestelmästä tulostetussa konsernilakanassa ei ole kuitenkaan todettavissa tilintarkastajan merkintöjä tai muuta evidenssiä konsernin oman pääoman täsmäytykseen liittyvistä tilintarkastustoimenpiteistä.

2.2 Liikevaihdon tarkastaminen

Liikevaihto (emoyhtiössä noin 4,8 miljoonaa euroa) on olennainen tilinpäätöserä.

Airisniemen suorittamat tarkastustoimenpiteet liikevaihdon tapahtumiseen, oikeellisuuteen ja katkoon ovat suppeat. Lisäksi Airisniemi ei ole kohdistanut tarkastustoimenpiteitä kaikkiin olennaisiin liikevaihtovirtoihin.

Tilintarkastuskansiossa on kirjanpidon myynnin tilit 3013, 3014 ja 3015 sisältävä pääkirjaote, johon on merkitty kullekin tilille kuukausikohtaisesti kirjattujen tapahtumien kohdalle täsmäytysmerkinnät ja kustakin tilistä merkintä "kassaraportista kaikki kk:t tuloutettu". Edellä mainituille tileille kirjatun liikevaihdon määrä on yhteensä noin 3 miljoonaa euroa. Dokumentaatiosta ei ilmene, mihin taustadokumentaatioon tarkastettuja kirjauksia on verrattu ja mitä kirjausten perustana olevista tapahtumista on tarkastettu.

Tilintarkastaja ei ole antanut vastineessaan tilintarkastusvalvonnan havaintoon vaikuttavaa lisäinformaatiota edellä mainittuihin tileihin kohdistuvista tilintarkastustoimenpiteistä. Liikevaihtoon sisältyvälle vuokratuottojen tilille 3450 on kirjattu myyntiä 850 tuhatta euroa. Tilistä on liitetty tilintarkastuskansioon pääkirja, jossa näkyvät kuukausikohtaiset tilitykset (muistiolla tehtyjä kassatilityksiä) ja tilintarkastajan merkintä: "Tuloutukset K1-12 ok, M 1-12 ok, H1-6 ok, R 1-12 ok". Dokumentaation perusteella edellä mainituilla kirjaimilla K, M, H ja R viitataan eri halleihin. Dokumentaatiosta ei ilmene, mihin kirjattuja summia on verrattu ja miten tehtyjen kirjausten peruste sekä summien oikeellisuus on tarkastettu.

Airisniemen antaman vastineen mukaan tilin 3450 tuotot koostuvat hallien tilittämistä kuukausittaisista vuokratuotoista ja vuokratuottojen kasvu johtuu uutena tulleista halleista. Tilintarkastaja ei ole vastineessaan antanut lisätietoa tilin 3450 vuokratuottoihin kohdistuneista tarkastustoimenpiteistä, esimerkiksi vuokratuottojen vertaamisesta vuokrasopimusten mukaisesti vuokriin.

Liikevaihtoon sisältyvälle tilille 3022 (Playtomic) on kirjattu myyntiä 109,5 tuhatta euroa. Dokumentaatio sisältää tilistä pääkirjaotteen, jossa ei ole tilintarkastajan merkintöjä. Vastineessaan Airisniemi toteaa, että Playtomic on ulkoisen operaattorin tarjoama kauppa-alusta, jonka kautta tilitykset tulevat. Tilintarkastaja vertaa tätä tilintarkastuksen kannalta itselaskutukseen, jolloin Playtomicin tilitysdokumentit olisivat riittävät tuloutuksen toteamiseksi. Tilintarkastuskansiosta ei kuitenkaan ilmene evidenssiä tilitysdokumenttien ja kirjanpidon tapahtumien vertailuun tai täsmäytykseen liittyvistä toimenpiteistä.

Airisniemi on liittänyt vastineeseensa kaksi Playtomicin tilitysraporttia, joiden tiedot eivät suoraan täsmää pääkirjaotteen tietoihin. Vastineeseen liitetyistä tilitysraporteista ei ilmene tilintarkastajan

tarkastusmerkintöjä. Liikevaihtoon sisältyvien tilien 3005 ("Myynti AC Store") ja 3020 ("Myynti Tapahtuma tiimi") saldot ylittävät tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden. Tilintarkastuskansioista ei ilmene, että tilintarkastaja olisi suorittanut tileille tarkastustoimenpiteitä.

Tilintarkastaja on vastineessaan kuvannut tilin 3005 tapahtumien perusteita. Tilintarkastajan mukaan kirjanpidosta on tarkistettu, että kaikki kuukaudet on tuloutettu sekä varmistettu joulukuun kuukausiraportin tietojen oikea siirtyminen. Tilintarkastajan kertomat toimenpiteet eivät ole kuitenkaan todennettavissa tilintarkastusvalvonnalle toimitetusta aineistosta.

Liikevaihdon katkoa on tarkastettu Airisniemen antaman vastineen mukaan varmistumalla siitä, että tuloutuksia on 12 kuukaudelta sekä tarkastamalla jaksotettujen saatavien tuloutuminen seuraavan tilikauden alussa. Tilikaudelle jaksotettujen saatavien kotiutumisen tarkastus ei anna evidenssiä liikevaihdon katkosta tilinpäätöspäivän jälkeiseltä ajalta.

2.3 Vaihto-omaisuuden tarkastaminen

Vaihto-omaisuus (242 tuhatta euroa) on olennainen erä tilinpäätöksessä ja se on noin 4,9 % taseen loppusummasta. Tilintarkastaja ei ole suorittanut tarkastustoimenpiteitä vaihto-omaisuuden olemassaoloon ja arvostukseen tai ne eivät ole todennettavissa tilintarkastuskansioista.

Vastineessaan Airisniemi toteaa, että hän ei ole ollut läsnä inventaarissa.

Tilintarkastuskansio sisältää asiakkaan toimipistekohtaiset excel-muotoiset varastolistat, joista ei ole todennettavissa tilintarkastajan tarkastusmerkintöjä. Vastineen mukaan Airisniemi on keskustellut varaston inventaarista asiakkaan palvelupäällikön kanssa. Keskustelusta ei ole kuitenkaan dokumentaatiota tilintarkastuskansiossa.

2.4 Laina- ja pääomalainasaamisten tarkastaminen

Pääomalaina- ja lainasaamiset (yhteensä 2,7 miljoonaa euroa) ovat olennaisia tilinpäätöseriä ja ovat noin 54 % taseen loppusummasta.

Yhtiöllä on noin 1,1 miljoonaa euroa pitkäaikaisia pääomalainasaamisia kahdelta tytäryhtiöltään. Pääomalainasaamiset on kuitenkin esitetty taseen pääryhmässä "sijoitukset".

Lisäksi yhtiöllä on muita pitkäaikaisia lainasaamisia 659 tuhatta euroa tytäryhtiöltään ja 890 tuhatta euroa omistusyhteisyrykseltään. Saamisista 1,8 miljoonaa euroa kohdistuu tytäryhtiöille, joiden oma pääoma on tilinpäätöksen liitetietojen mukaan negatiivinen.

Tilintarkastuskansioista ei ilmene, mitä tarkastustoimenpiteitä Airisniemi on tehnyt hankkiakseen tilintarkastusevidenssiä lainasaamisten olemassaolosta ja arvostuksesta. Tilintarkastuskansio sisältää pääomalainasaamisten velkakirjat. Tilintarkastuskansioon ei sisälly konserni- tai omistusyhteisyryksiltä saatuja saldovahvistuksia tai vastaavaa evidenssiä saamisten olemassaolosta.

Vastineen mukaan pääomalainasaamisten ja lainasaamisten olemassaolo on todettu tytäryhtiöiden ja omistusyhteisyrytyksen tarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastaja on myös toimittanut vastineen yhteydessä tytäryritysten allekirjoitetut tilinpäätökset.

Airisniemi kommentoi vastineessaan, että erillisyhtiöiden tarkastuksen yhteydessä on arvioitu myös lainasaamisten arvostusta ja viittaa tältä osin erillisyhtiöiden toiminnan jatkuvuuden arviointiin. Velallisyyhtiöiden tarkastuksen yhteydessä tapahtuneen toiminnan jatkuvuuden arvioinnin ei voida katsoa antavan riittävää evidenssiä lainasaamisten arvostukseen, etenkin kun merkittävä osa saamisista on pääomalainasaamisia tytäryhtiöiltä, joiden oma pääoma on negatiivinen.

2.5 Muiden olennaisten tilinpäätöserien tarkastaminen

2.5.1 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot (682,1 tuhatta euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Airisniemi on kommentoinut laatimassaan yhteenvedossa erän sisältöä, mutta tilintarkastuskansioista ei ilmene, että tilintarkastaja olisi suorittanut erälle aineistotarkastustoimenpiteitä.

2.5.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut (1,2 miljoonaa euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Tilintarkastaja on verrannut tuloslaskelman palkkasummaa tulorekisteriin ilmoitettuihin TyEL:n perusteena oleviin palkkoihin. Tilintarkastuskansio sisältää tulorekisteriotteen, joka perustuu yhtiön omiin ilmoituksiin. Tulorekisteriote ei sisällä tilintarkastajan merkintöjä. Tilintarkastuskansio ei sisällä esimerkiksi vertailulaskelmaa, jossa olisi huomioitu palkkajaksotuksen muutokset.

2.5.3 Materiaalit ja palvelut

Materiaalit ja palvelut (917,5 tuhatta euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Tilintarkastuskansio sisältää tilitoimiston järjestelmästä ajetun raportin varaston muutoksista (18,2 tuhatta euroa) ja varaston muutoksia koskevan muistiotositteen, jossa on tilintarkastajan täsmäytysmerkintöjä. Tuloslaskelmaerien tarkastuksen suunnittelun yhteenvedossa Airisniemi on kommentoinut ostojen ja ulkopuolisten palveluiden kehityksen olevan samassa suhteessa liikevaihdon kehityksen kanssa. Tilintarkastuskansiosta ei ilmene, että tilintarkastaja olisi kohdistanut erälle muita aineistotarkastustoimenpiteitä.

2.5.4 Pysyvät vastaavat

Pysyviin vastaaviin sisältyvät tytäryhtiöosakkeet (270,5 tuhatta euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Tilintarkastuskansiosta ei ilmene, että tilintarkastaja olisi suorittanut aineistotarkastustoimenpiteitä osakkeiden arvostukseen.

2.5.5 Muut pitkäaikaiset velat

Muut pitkäaikaiset velat (1,4 miljoonaa euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Airisniemi on laatimassaan yhteenvedossa yksilöinyt velkojat ja velkasumman jakauman. Tilintarkastaja ei ole suorittanut erään muita tilintarkastustoimenpiteitä tai suoritettuja toimenpiteitä eivätkä ole todennettavissa.

2.5.6 Ostovelat

Ostovelat (162,9 tuhatta euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Tilintarkastaja on täsmäyttänyt ostovelat tase-erittelyyn. Tilintarkastaja ei ole suorittanut erään muita tilintarkastustoimenpiteitä tai suoritettuja toimenpiteitä eivätkä ole todennettavissa.

2.5.7 Muut lyhytaikaiset velat

Muut lyhytaikaiset velat (544,1 tuhatta euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy 389,8 tuhatta euroa velkoja saman konsernin yrityksille, joten velkoja saman konsernin yrityksille ei ole esitetty taseessa omana eränään.

Airisniemi on todennettavasti tarkastanut konserniyhtiölle olevan 186 tuhannen euron velkaerän. Tilintarkastuskansiosta ei ilmene, että hän olisi suorittanut erälle muita aineistotarkastustoimenpiteitä

2.5.8 Siirtovelat

Siirtovelat (805,9 tuhatta euroa) ylittää tilintarkastajan määrittämän kokonaisolennaisuuden tilintarkastuksessa. Airisniemi on laatimassaan yhteenvedossa eritellyt, mistä pääeristä siirtovelat muodostuvat. Tilintarkastaja ei ole suorittanut erään tilintarkastustoimenpiteitä tai suoritettuja toimenpiteitä eivätkä ole todennettavissa.

2.6 Pääkirjanpitovientien ja muiden oikaisujen tarkastaminen

Tilintarkastaja ei ole dokumentoinut pääkirjanpitovientien ja muiden oikaisujen tarkastamista riittävän yksityiskohtaisesti, jotta saadun evidenssin määrää voitaisiin arvioida.

Airisniemen työkirjan kohdassa "Muiden kohteiden tarkastus" on pääkirjavientejä koskeva toimenpidekohta: "Väärinkäytösriskiin vastaavana toimenpiteenä käydään läpi olennaisia pääkirjavientejä". Tähän liittyvinä kannanottoina tilintarkastaja on merkinnyt vihreällä värillä kohdat

"Pääkirjavienneiltä selviää kirjauksen tekijä" ja "Pääkirjaviennit on kirjattu aukottomasti (TÄY)". Kohtaa "Muistio- ja oikaisutositteilta löytyvät riittävät selvitykset" tilintarkastaja ei ole merkinnyt värillä.

Airisniemen antaman vastineen mukaan väärinkäytösriskien tarkastamiseksi on suoritettu tapahtumien seulonta, ja seulonnessa ei ole löytynyt sellaisia tapahtumia, joihin liittyy väärinkäytösriskiä. Vastineessa mainittu seulonta ei ole kuitenkaan todennettavissa tilintarkastuskansioista.

Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ole todennettavissa:

- onko tilintarkastaja muodostanut käsityksen ja arvioinut taloudellisen prosessin kontrolleja, jotka liittyvät pääkirjanpitovientien ja muiden oikaisujen kirjaamiseen
- mitä tarkastustoimenpiteitä tilintarkastaja on kohdistanut pääkirjanpitovientien ja muiden oikaisujen tarkastamiseen
- mitkä pääkirjanpitoviennit ja muut oikaisut hän on tarkastanut
- miten tilintarkastaja tarkastanut pääkirjanpitovientien täydellisyyden.

2.7 Tilinpäätöksen täsmäyttäminen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastaminen

Tilintarkastaja ei ole hankkinut riittävästi evidenssiä siitä, että tilinpäätös on laadittu sovellettavan tilinpäätösnormiston mukaisesti. Tilinpäätöksen täsmäyttäminen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastaminen eivät ole todennettavissa tilintarkastuskansioista.

Yhtiö on laatinut tilinpäätöksen, johon sisältyy sekä emoyhtiön että konsernin tase ja tuloslaskelma ja emoyhtiön liitetiedot. Tilinpäätöksestä puuttuvat konsernia koskevat liitetiedot. Tilintarkastuskansio ei sisällä tilinpäätöksen täsmäytysversiota tai muuta dokumenttia, josta olisi todennettavissa, että tilintarkastaja on täsmäyttänyt tilinpäätöksen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja tarkastanut vertailutiedot.

Airisniemi on käyttänyt emoyhtiön tilinpäätöksen liitetietojen tarkastuksessa pienen ja mikroyrityksen liitetietojen tarkastuslistaa. Tilintarkastuskansio ei sisällä konsernitilinpäätöksen tarkastuslistaa tai muuta dokumenttia, jonka perusteella olisi todennettavissa, että tilintarkastaja on tarkastanut konsernitilinpäätöksessä esitettävien tietojen täydellisyyttä.

Tilinpäätöksen päiväyksessä on vuosilukuvirhe, sillä tilikauden 1.1.–31.12.2023 tilinpäätös on päivätty 29.4.2023 (vuosiluvun olisi tullut olla 2024).

2.8 Tilintarkastuksen päättämisvaiheen tarkastustoimenpiteet

Tilintarkastaja ei ole suorittanut tilintarkastuksen loppuvaiheen analyttisiä toimenpiteitä arvioidakseen sitä, onko konsernin tilinpäätös yhdenmukainen hänen konsernista muodostamansa käsityksen kanssa.

Vastineessaan Airisniemi viittaa erilliselle työkirjan sivulle kokoamaansa yhteenvetoon.

Tilintarkastuskansioon sisältyvä yhteenveto kohdistuu kuitenkin emoyhtiön tarkastukseen, eikä yhteenvedossa käsitellä konsernitilinpäätöstä.

Tilintarkastajan suorittamat toimenpiteet tilikauden jälkeisiin tapahtumiin ovat suppeita.

Tilintarkastuskansiossa on yksi hallituksen kokouspöytäkirja tilikauden jälkeiseltä ajalta.

Dokumentaatiosta ei ole todennettavissa muita tilintarkastustoimenpiteitä tilikauden jälkeisten tapahtumien arvioimiseksi.

Tilikauden päättymisen jälkeisiin tapahtumiin kohdistuvia toimia käsiteltäessä tilintarkastaja viittaa vastineessaan ostovelkojen ja myyntisaamisten maksuraportteihin.

Vastineessaan Airisniemi on todennut konsernitilinpäätökseen liittyvinä virheellisyyksinä 15,0 tuhannen euron eron konsernitilinpäätökseen yhdistellyn tytäryhtiön tuloksessa, osakkuusyrityksen yhdistelemättä jättämisen, jolla olisi tilintarkastajan mukaan 48,4 tuhannen euron vaikutus konsernin tulokseen ja 69,7 tuhannen euron vaikutus konsernin omaan pääomaan sekä konsernin liitetietojen puuttumisen.

Tilintarkastajan havaitsemia konsernitilinpäätökseen liittyviä virheellisyyksiä ei ole esitetty johdon vahvistusilmoituskirjeessä, vaikka numeeriset virheellisyydet ylittävät tilintarkastajan määrittämän

vähäpätöisen virheen raja-arvon (viisi tuhatta euroa). Tilintarkastaja ei ole myöskään sisällyttänyt tilintarkastuskansioon yhteenvetoa havaitsemistaan virheellisyyksistä.

3. Yhteenveto

Airisniemen suorittamaa Arena Center Oy:n tilikauden 1.1.–31.12.2023 tilintarkastusta ei ole toteutettu tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tilintarkastuksessa on havaittu edellä kohdissa 2.1–2.8 mainitut puutteet ja virheet. Airisniemi on menetellyt tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesti, joten tilintarkastuslautakunnan on määrättävä hänelle tilintarkastuslain 10 luvun mukainen seuraamus.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaisesti. Näitä ovat 1) rikkomisen vakavuus ja ajallinen kesto, 2) tilintarkastajan vastuun aste, 3) tilintarkastajan halukkuus tehdä yhteistyötä toimivaltaisen viranomaisen kanssa, 4) tilintarkastajalle määrätty aiemmat seuraamukset ja 5) teosta tai laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon tai haitan määrä.

Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat. Tilintarkastuslautakunta on ottanut seuraamuksesta päättäessään huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat, jotka on mainittu tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:ssä.

Airisniemen menettely liittyy kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastamiseen (TTL 3:1), tilinpäätöstä koskeviin normeihin, tilintarkastuskertomuksen antamiseen ja sen sisältöön (TTL 3:5), tilintarkastajan ammattieettisiin periaatteisiin (TTL 4:1) sekä tilintarkastusdokumentaation laatimiseen ja sen tallentamiseen (TTL 4:10).

Airisniemelle ei ole aiemmin määrätty TTL 10 luvun mukaisia seuraamuksia.

Virheellinen tilintarkastuskertomus, tilintarkastustoimenpiteiden dokumentointia ja tilintarkastusevidenssin hankintaa ja sen dokumentointia koskevat lukuisat puutteet ovat niin merkittäviä, ettei huomautus ole riittävä seuraamus, vaan tilintarkastuslautakunta antaa Airisniemelle varoituksen.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 1 §, 3 § ja 5 §, 4 luku 1 §, 3 §, 5 §, 10 § ja 12 §, 7 luku 2 §, 5 § ja 9 §, 10 luku 1 § ja 7 §, 11 luku 1 §. Kirjanpitolaki (1336/1997) 1 luku 6 §, 6 luku 7 §, 8 §, 12 § ja 13 §. Kirjanpitoasetus (1339/1997) 4 luku.

Valitusoikeus

Tuomo Airisniemellä on oikeus valittaa päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Timonen (puheenjohtaja), Ari Ahti (varapuheenjohtaja), Antti Fredriksson, Eeva-Lotta Kivelä, Sari Koivisto, Pasi Päällysaho, Anders Tallberg ja Heikki Wahlroos

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Pekka Timonen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Hannu Kuortti

Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite   Valitusosoitus